

nechtí spolky katolické spolupůsobiti!

Jedním z čilých řádů jest Zlatá Brána v San Franciscu, jehož tajemník, br. F. J. Laštovka, již ku 40 odběratelům, — celou polovici krajanů v San Franciscu bydlicích za předplatitele ohlásil. Několik jiných řádů koná rovněž služeb platných. Ze spolků jiných dlužno hlavně čestně vzpomenouti et. Jed. Českých Dam, a sbory sokolské, jichž několik se v práci na této roli národní uvázaly, ač též i některé spolky jiné za odběratele se přihlásily.

Výbor byl ovšem zprvu té naděje, že všechny spolky bez výminky věci se ujmou a že každý spolek zvolí výbor, nebo některého čilého člena svého pověří ku sbírání předplatitelů a že tak nastane vlastenecké závodění spolků o to, kdo víc a lépe. Této naděje však se posud nevzdal, an má za to, že cíle a snahy jeho nebyly posud dostatečně jasny.

Podávajíc toto objasnění, máme k podotknutí ještě to, že redaktor, p. Tomáš Čapek, nemá pranic co činiti s administracími záležitostmi, jako přijímáním peněz, odpovídáním na dopisy, rozesíláním časopisu a pod. Proto všechny dopisy k tomu se vztahující buďtež psány na "Bohemian Voice", 1211 So. 13. St. Omaha, Neb. — Naproti tomu redakce nemá zase co dělat s administracími záležitostmi a všechny dopisy, týkající se redakce, ať adresovány jsou na p. Čapka, jehož adresa jest: Tomáš Čapek, Room 10. Creighton Block, Omaha, Neb. Redakce jest od administrace míli vzdálená a není s ní ve stálém styku a je to v zájmu odběratelů samých, by neposílali na redakci, co patří administraci a naopak a nedělali oběma zbytečné obtíže.

Konečně ještě slovo v zájmu administrace. Došlo mnoho dopisů žádajících o zaslání listu, že později zaplatí. Prosíme, abychom byli podobných žádostí ušetřeni. Kdo list odbíratel chce, tomu jest dojísta stejno, jest-li ten dollar položí na oltář vlastní hned, teď, nebo až zítra. Ale administraci se práce tím jen zdvojnásobuje. Napřed se musí přihlášený zapsat, když platí, musí být zapsán znovu, musí se v hlavních knihách znovu vyhledat a kvitovat, ba nejen to, k vůli uvarování omylů musí se každý zasílatel porovnávat s hlavní knihou, zda li není snad již dříve přihlášený, takže administrace má práci dvojnásobnou, a to zbytečně. Kdyby každý při přihlášce zaplatil, bylo by vše jednodušší a věru nepochopujeme, proč to každý ihned neučiní. Či má se i u Voice zahřezditi ten nešvár, všechny časopisy české soužít, že musí jednoho administrátora držeti zvláště k upomínání dlužníků? To pak by nebylo "podporování"!

S tímto klademe osud Bohemian Voice do rukou našich ctěných spolků, do rukou uvědomělých našich rodáků, v té důvěře, že se

nesklameme, že dostane se mu hojně podpory a tak že bude moci vyhověti účeli, k němuž byl založen a že neobdrží příležitosti ti nepovolání kritikové a všelijací sýčkové vysmívati se: "však jsme to věděli!"

V úctě,
za administrační výbor a z jeho usnešení,

Emil Čermák, taj.

Česká řeč v armádě rakouské.

Del. dr. B. Pacák hnul ve své řeči, pronesené v rakouské delegaci, choulostivou otázkou, o níž přes velikou její důležitost dosud způsobem tak rozhodným mluveno nebylo. Pojednával totiž mimo jiné o odstrkování naší mateřštiny ve vojště a celou řadou křiklavých případů dokázal, jak vzdor potěšnému slibu, jenž dán byl zástupcům českého národa při projednávání branného zákona — udržuje se ve správně společné armády germanisační duch i dále.

Má-li se smutná věc ta napravití — míní del. Pacák pak nutno užití takových politicko-opposičních prostředků jakých používali až dosud Maďari. Od těchto lze se učiti, jak pevná činorodá vůle národa proti germanisující tendenci správy společné armády zjednává své národnosti plné platnosti.

Maďari právě touto svou rozhodností domohli se velikých vymožeností. Vizme jak! Ačkoliv podléhá společná válečná správa stejným normám stejným zákonům, přece jak rozdílně vede si u nás a jak v Maďarii!

Mezitím co správa vojenství slibuje uherské delegaci, že všichni chovanci škol kadetních bez ohledu na příslušnost budou přidržováni k učení se maďarštiny, mezitím chovancům kadetní školy v hlavním městě českém užívání českého jazyka i v mimoslužebním obcování přísně zapovězeno. Anebo jiný případ.

Uherským plukům nařizeno připsy obcí maďarsky zodpovídati, u nás českým obcím obcím dopisují velitelstva německy, ano správa vojenství žádá na pořad připsy německé.

V Maďarii nenapadlo nikomu při sčítání lidu, aby rozkázal maďarskému důstojníkovi napsati obcovací řeč německou, v Čechách však důstojníci všichni šmahem musili přiznati se k obcování řeči německé.

V Uhrách smí důstojník mluvit maďarsky, u nás vydány plukovní rozkazy důstojníkům, aby jak mezi sebou tak i v hovoru s občanstvem výhradně jazyka německého užívali.

Napadne snad někomu v Uhrách vojenským hudbám zapověděti hraní písní národních? Ani z daleka! V Čechách jest to něco jiného. Zde kapely českých posádek nesmí hráti národní písně. V Uhrách smějí jednoroční dobrovolníci při

zkoušce, když se německy dobře vyjádřiti nemohou, pokračovati maďarsky, ale v Čechách propadnou ihned bez milosti pro neznalost němčiny. A jisto jest, že v Maďarii důstojník ještě nikdy nebyl přesazen do odlehklých krajů, že cítil maďarsky, za to však v Čechách, sotva že o některém cosi o jeho češtví přijde do vzduchu, již musí se odebrati buď do Dalmacie, Haliče nebo Bosny.

Smutným zjevem jest — praví dále del. Pacák — že u českých pluků shledáváme se s důstojníky, kteří českého jazyka zholo mocni nejsou aneb jen češtinu lánou a to vzdor tomu, že čl. 261. I. dílu služebního řádu výslovně nařizuje že každý důstojník řeč svého pluku znáti musí. Aie my nacházíme celý dav cizinců, z krajin mimo rakouské území pocházejících důstojníků — děl dále dr. Pacák — kteří se vůbec s mužstvem dorozuměti nemohou a kteří pouze německy mluví. Ten, kdo to zaviňuje, že důstojníci nemohou dorozuměti se s mužstvem, bude míti jednou těžké svědomí. Neboť v době nebezpečí a boje spočívá vše na tom aby se důstojník dovedl s mužstvem v mateřštině dorozuměti a nestál tu jako cizinec. Interesantní jest, jak dnes věc ta dopadá. Důstojník, jenž umí pouze německy, dává svá povzbuzení a rozkazy překládati od šikovatele mužstvu: Jak překlady tyto často dopadají, o tom zřetelně mluví tento "vtip" skutečnosti zcela odpovídající:

Plukovník: "Šikovateli, řekněte po česku mužstvu že na politice obzoru objevují se dusné bouři věšticí mraky."

Šikovatel: "Vojáci, pan obršt poroučí, abyste si vzali pláště, že bude pršet"....

Meméně poučno jest, že v českém městě Josefově vojenská správa podporuje fin. škole schulvereinskou a že jí věřejně pochválila. A co by se tak stalo v Uhrách, kdyby jako v Čechách muž byl proto do vězení odsouzen, že doručovací list po česku podepsal aneb jak se v jistém českém městě stalo, že český hovor byl velitelem za nejvyšší beztákní prohlášen. Co by se stalo v Uhrách? Tam by se ozval pokřik "Abecák Bauer", až by známé plenerovské sklo v oknech skutečně řinčelo. A to by zcela jistě pomohlo. Proč? Protože se Maďarů bojí! A to jest nejlepším poučením pro Slovan v Rakousku, že nutno vypnuti si vážnost své národnosti v armádě dle příkladu Maďarů.

Tak mluvil del. Pacák a není pochyby, že slova jako dojdou v zemích českých vřelého souhlasu. Psalo se někde že prý vše to, co řekl Pacák, bylo již dávno proneseno ze strany staročeských poslanců. Jen že stalo se to formou mírnější, opatrnější. K tomu ovšem snadno lze odpověděti, že ani tato opatrnost, ani ta "mírnější forma", nepřine la Čechům nijakých potěšitelných výsledků a že tedy nutno nyní zkusiti, jak bude

účinkovati forma rozhodnější, ostřejší.

Hrozná smrt Čecha.

U zedníka Václava Kolářka, v domě č. 763 Loomis ul., vypukl dosud nevyšetřitelným způsobem oheň, který, ač dostoupil pranepatrných rozměrů, přec vyžádal si život zmíněného našeho krajana.

Václav Kolářek 7. t. m. zašel si na "hrádky" ku svému sousedu Novotnému, kdež bavil se záležitostmi minulých voleb, načež as po 9. hod. vrátil se do svého bytu, kdež poslav si jednoho svého syna pro pivo, vypravoval ženě, že koupí buggy, aby mohl jezdit na procházku a mluvil také něco o koupi dvou domů.

Když as kolem 10. hodiny večer chtěl odebrati se na lože, poručil ženě, aby šla spát do pokoje, což také tato učinila a tak zůstal Kolářek sám ve spacím pokoji, který má jen tak malého rozměru, co se do něho vejde jedna postel. U nohou postele byla police, na níž rozvěšeny byly šaty ženské i mužské a taková též police umístěna byla podél postele.

Nejstarší syn, 16 letý Václav č. tl večer as do 10½ hodiny a nepozoroval nic nápadného. Kolem as o půl jedné hodiny dnes ráno, náhle probudila se paní Kolářková, která spala s dětmi v pokoji na zemi, lísána jsouc psíkem do obličej a ucítíc smrad kouře, vzbudila rychle strážníka Kačerovského a když vnikli do pokojíku kde Kolářek spal, ku svému zděšení zpozorovali, že pověšené šaty na věšáku u nohou postele doutnají a slavník již ohněm je zachvácen. Rychle za pomoci nejstaršího syna odnesli Kolářka s postele — leč ten již nedýchal více, byl ubožák nejdříve udušen a pak ohořel mu obličej a obě ruce, ač ne mnoho.

Syn Václav běžel pro hasiče, kteří když přišli, měli lehkou práci oheň uhasiti, an nehořelo nic jiného než šaty a zmíněný slavník a ty více doutnaly než hořely. Noční hlídač p. Ženíšek též telefonoval pro hasiče. Šdoda ohněm způsobená je pranepatrná. Jak oheň povstal, nikdo nemůže udat.

Kolářek je jedním ze starších osadníků a přistěhoval se do Ameriky z Křenic u Přestic; e ženat a má čtyři děti, z nichž nejstarší Václav je 16 a nejmladší Jan 6 let star. Patřil k řádu Jiří Poděbrad č. 22 ČSPS. a k loži Lillie Západu Ryt. a Dam Utí.

§ Nejnovější moda "gigrlat". Nejen pro dámy ale i pro pány darm. šlapy důkladně je postaráno. Pr ně, podle nejnovějšího střihu vyhořené "gigrlat" procházelo se minulé neděle na promenádě v Berlíně a vzbuzovalo obdiv každého kolemjdoucího. Nuž vizme, jak budou "gigrlata" letešní zimy vystrojěni: Na hlavě černý klobouk skoro bez střechy, na krku ohromně vysoký límec, vzadu na krku otevřený (tedy pravý opak nynější módy, kdy se nosí límec v předu krku otevřený), na těle pytlovitý svrchník (po případě zimník) poněkud delší než obyčejná vesta; kalhoty velmi široké, dole stažené širokou páskou; na nohou žluté střevíce s dlouhými "nosy", a konečně do ruky mohutný klacek — na místo hole. K tomuto výstrojí musí se ovšem přizpůsobiti nesení těla. Tak prsa do předu, jednu ruku v široké kapse zimníku, v druhé open klacek, v ústech vonný a na dva prsty tlustý dutník a na kterémkoli oku monokl. —